

PRESSEMEDDELELSE FRA YDELSESKOMMISSIONEN

Den 31. maj 2021

Ydelseskommisionens anbefalinger til et nyt kontanthjælpssystem

Ydelseskommisionen foreslår et enkelt og mere gennemskueligt kontanthjælpssystem med kun to satser og uden kontanthjælpsloft og 225-timersregel. Det er en markant forenkling, som både øger beskæftigelsen og skaber en rimelig og mere ensartet levestandard. Kommisionen har haft særligt fokus på børnene og kommer med forslag, der sikrer børn et fritidsliv på niveau med deres jævnaldrende.

Ydelseskommisionen har i dag afleveret sine anbefalinger til regeringen. Kommisionen anbefaler, at et nyt kontanthjælpssystem bliver bygget op om et optjeningsprincip, som skal gælde for alle, og at der kun skal være to forskellige satser: Grundsats og forhøjet sats. Forsørgere vil desuden modtage et fast børnetillæg uanset antallet af børn. Den foreslåede model betyder, at der ikke længere er behov for kontanthjælpsloftet. Samtidig foreslår kommisionen at afskaffe 225-timersreglen og de mange særegler for at gøre kontanthjælpssystemet mere enkelt og gennemskueligt for både borgere og sagsbehandlere. Kommisionen anbefaler i stedet en model med en tydelig og mærkbar økonomisk gevinst ved at arbejde i selv få timer.

Ydelseskommisionens model skaber en mere ensartet levestandard på et rimeligt niveau. Kommisionen har brugt et kortsigtet minimumsbudget og SU som et pejlemærke for grundsatsen, mens 85 procent af dagpengemaximum er brugt som pejlemærke for den øvre grænse for forhøjet sats. Det sikrer, at der både kommer en rimelig og mere ensartet levestandard på tværs af familietyper, og at der er klare økonomiske incitamentter til at arbejde og uddanne sig.

Ydelseskommisionens anbefalinger skaber mere lige vilkår for børn i Danmark. Kommisionen foreslår blandt andet, at der indføres et fritidstillæg på 450 kroner om måneden per barn til at dække børnenes udgifter til fritidsaktiviteter, fx til sportsklubber, foreninger eller ferie. Beløbet er sat ud fra, at børn med forældre på kontanthjælp kan få mulighed for et fritidsliv på lige fod med deres jævnaldrende. Kommunerne udbetaler fritidstillægget, når der afholdes udgifter i forbindelse med at børn deltager i diverse aktiviteter.

Kommisionens model øger arbejdsudbuddet med 750-950 fuldtidspersoner og løfter ca. 4.000-6.000 børn ud af lavindkomstgruppen.

Ydelseskommisionens anbefalinger indeholder en række nye måder at gøre tingene på:

- Et fælles optjeningsprincip
- Et kortsigtet minimumsbudget som et vigtigt pejlemærke for ydelsesniveauerne
- Nye positive incitamentter til beskæftigelse såvel som til mindre skridt mod selvforsørgelse
- Et målrettet fritidstillæg til børn

Hertil kommer en adskillelse af ydelserne og indsatserne.

Formand Torben Tranæs udtaler:

- Ydelseskommisionen har været sat på en svær, men vigtig opgave med at gentænke det meget komplekse kontanthjælpssystem. Jeg synes, det er lykkedes kommissionen at skabe et mere retfærdigt og enkelt kontanthjælpssystem, der tager hånd om de væsentligste udfordringer i det nuværende system. Vi har undervejs nøje vendt og drejet de dilemmaer, vi er blevet bedt om at løse, og vores anbefalinger er et udtryk for, hvordan vi har vægtet de forskellige hensyn. Kommissionen har prioriteret, at der kommer en rimelig og mere ensartet levestandard på tværs af familietyper, og at børn får mulighed for at gå til fritidsaktiviteter og være en aktiv del af fællesskabet på lige fod med deres jævnaldrende – uden at vi har givet køb på, at der skal være en klar økonomisk gevinst ved at tage et arbejde.

Benedikte Kiær, borgmester i Helsingør Kommune, udtaler:

- Det er lykkedes at konstruere en model med ét enkelt optjeningsprincip for alle – også nyankomne, som tilmed mødes af krav om 37 timers arbejdsuge. Ydelseskommisionens model sikrer således, at det kan betale sig at tage et arbejde, og at kontanthjælpssystemet ikke er en selvstændig tiltrækningsfaktor for migration samtidig med, at de nyankomnes børn bliver en del af de lokale fællesskaber gennem fritidstillægget til vores danske forenings- og fritidsliv.

Jon Kvist, professor, Roskilde Universitet, udtaler:

- Positive, enkle og gennemskuelige incitamenter øger tryghed og incitamenter til arbejde. Udsatte grupper kan dog have svært ved at arbejde eller uddanne sig. Derfor anbefaler vi også at sætte gang i et forsøg, som skal afprøve en model for at belønne mindre skridt på vejen mod uddannelse og beskæftigelse for de svageste.

Jytte Andersen, tidligere minister og medlem af Folketinget, udtaler:

– Vi har afsluttet et spændende arbejde med at forenkle og fremtidssikre kontanthjælpssystemet. Vores forslag lægger vægt på ret og pligt: Ret til forsørgelse på et rimeligt niveau, og pligt til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse og igennem positive incitamenter at deltage i aktive tilbud.

Lisbeth Pedersen, forsknings- og analysechef, VIVE, udtaler:

- En bekymrende stor andel af kontanthjælpsmodtagerne er unge mennesker, der hænger fast i systemet. Derfor lægger vi op til et nyt system, der giver klare økonomiske incitamenter til at tage uddannelse eller job i selv få timer – i dag hæmmer aktivitetstillægget at unge kommer i gang med en uddannelse, fordi det indebærer en væsentlig nedgang i indkomsten. En gruppe af disse unge kan i stedet få ekstra økonomisk støtte af kommunen efter en individuel vurdering i en overgangsperiode.

Mette Ejrnæs, professor i økonomi, Københavns Universitet, udtaler:

- Vi har lagt vægt på, at børn af kontanthjælpsmodtagere kan have et fritidsliv på linje med deres jævnaldrende. Derfor målretter vi et fritidstillæg til børnene, som skal gå til fx kontingent, sportudstyr, computer, studieture eller ferier. Vi håber, at det vil betyde, at flere børn af kontanthjælpsmodtagere bliver en aktiv del af kultur- og foreningslivet.

Overblik over centrale anbefalinger fra Ydelseskommisionen

- To grundlæggende satsniveauer samt en særskilt sats for hjemmeboende:
 - Grundsats: 6.600 kr. (2021-pl)
 - Forhøjet sats: 10.450 kr. (2021-pl)
 - Sats for personer fyldt 18 år, der bor hos en eller begge forældre (hjemmeboende): 2.550 kr. (2021-pl)
- To veje til forhøjet sats:
 - Beskæftigelses- og uddannelseskraV (adgang til forhøjet sats tidligst som 25-årig): Adgang til forhøjet sats via gennemført erhvervskompetencegivende uddannelse eller 2,5 års ordinær beskæftigelse inden for de seneste 10 år samt ophold i riget i 7 år ud af de seneste 8 år efter det fyldte 18. år.
 - GrundskolekraV (adgang til forhøjet sats tidligst som 30-årig): Adgang til forhøjet sats via gennemført grundskole eller FGU samt ophold i riget i 12 år inden for de seneste 13 år efter det fyldte 18. år.
- Fast børnetillæg til begge forældre på 3.550 kr. pr. måned.
- Fritidstillæg på 450 kr. skattefrit pr. barn i alderen 0-17 år pr. måned (dog max 1.800 kr. pr. måned pr. familie). Rettet mod børns udgifter til kontingenter, ture, computer, ferie og fritidsaktiviteter.
- 75 pct. af fritidstillægget fradrages i det ordinære børnetilskud til enlige forsørgere, svarende til en reduktion i det ordinære børnetilskud på knap 340 kr. pr. måned pr. barn for op til 4 børn.
- Tillæg til enlige ikke-forsørgere på 1.000 kr. for personer på grundsats og 2.250 kr. for personer på forhøjet sats.
- Kontanthjælpsfamilier med børn skal ikke kunne få mere i samlede offentlige ydelser efter skat (ekskl. fritidstillæg), end hvad der svarer til maksimalt 85 pct. af den disponible indkomst for familier med lavtlønsindkomst, der også svarer til niveauet for den maksimale dagpengesats.
- Ny indkomstfradragmodel, der styrker incitamentet til at tage småjob.
- Mulighed for at give hjælp i særlige tilfælde.
- Kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen, særlig støtte for kontanthjælpsmodtagere, aktivitetstillægget og særlige satser for psykiske sygdomme og graviditet afskaffes.